

Suomi meets Norja -seminaari nosti esille integraatiotyön haasteet

Suomi meets Norja -seminaari järjestettiin maaliskuun puolivälissä Helsingissä. VAU:n ja Suomen Paralympiakomitean isännöimässä seminaarissa pohdittiin vammaisurheilun integraatiotyön haasteita. Alustajiksi oli pyydetty isäntämaa Suomen ohella Norjan ja Hollannin vammaisurheilun asiantuntijoita. Seminaarista tehty 16-sivuinen englanninkielinen raportti löytyy VAU:n verkkopalvelusta. Raportin tekijä, **Aija Saari**, nosti kaksipäiväisen seminaarin alustusten ja keskusteluiden pohjalta esille seuraavia suuntaviivoja.

Integraatioprosessien tavoitteet ja käsitteet tulee määritellä selkeästi. Tällöin myös toimenpiteiden ja välietappien määrittely on helpompaa, puhumattakaan tulosten arvioinnista. Jälkimmäinen puolestaan on yleensä tärkeää sekä rahoittajalle että työtä tekeville. Jotta tietäisimme mihin olemme päässeet, missä onnistuneet ja mitä pitäisi tehdä paremmin. Tätä painottivat sekä **Rita van Driel** Hollannista että **Arnfinn Vik** Norjasta. Määritellään myös käsitteet. Esimerkiksi mitä integraatiolla, inklusiolla ja kaikille avoimella toiminnalla tarkoitetaan huippu-urheilussa ja ruohonjuuritasolla. Mitä se on urheilijalle, terveysliikkujalta tai harrastustaan etsivälle lapselle?

Erilaisille ja erilaiseen tahtiin eteneville prosesseille tulee antaa tilaa. Urheiluliikkeen ainutlaatuisuus ja seuratoiminnan voima piilee vapaaehtoistoiminnassa, jota ei voi pakottaa tiettyyn kaavaan tai aikatauluun. Esimerkiksi Norjassa prosessi kesti runsaat 15 ja Hollannissa 8 vuotta. Ja molemmissa maissa on vielä työtä tehtävänä.

Keskusteluille ja kohtaamisille tarvitaan aikaa ja tilaa. Kuunnellaan vammaisia liikkuja ja heidän edunvalvojiaan. Ymmärretään, että asia herättää myös pelkoja. Suomalaisessa urheilumaailmassa erityisryhmät ja vammaiset urheilijat ovat toimineet niin kauan erillään, että muurien murtuminen ja luottamuksen synnyttäminen vie aikansa. Sekä vammaisurheilun että erityisryhmien liikunnan toimijoiden pitäisi välttää portinvartijaksi muuttumista.

Ruohonjuuritason osallistuminen ja vammaishuippu-urheilu ovat yhtä arvokkaita. Pidetään huolta, että polku kuntoutuksesta ja ruohonjuuritasolta säilyy avoimena niille, jotka haluavat testata rajojaan myös kilpакentillä. Myös roolimalleja tarvitaan. Mahdollisuuksien tasa-arvoon kuuluvat myös kilpaurheilijan polut.

Vammaisurheilun omat lajit ovat osa maamme rikasta ja monimuotoista liikuntakulttuuria. Ei sijoiteta maalipalloa tai bocciaa väkisin lajiliittoihin, joissa niiden lajikulttuuria ei ymmärretä. Muistetaan vammaisurheilun vähemmistöt, esimerkiksi vammaiset naiset tai runsaasti tukea (avustajia, apuvälineitä, kuljetuspalveluja, omia erityissovellutuksia) tarvitsevat.

Toimitaan kehityskumppaneina ja sparraajina. Prosessi ei lopu ”siirtymiseen”. Ei jätetä vammaisurheilua lajiliitossa tai seurassa hoitavaa vastuuhenkilöä yksin. Etsitään yhdessä ongelmiin ratkaisuja.

Hyödynnetään kansainvälisiä ideoita. Pienessä Suomessa on turha keksiä pyörää uudelleen. Kannattaa hakeutua kansainväliseen keskusteluun mukaan, välttää turhia virheitä ja ”parastaa” (=varastaa ja parantaa) jatkossakin toisten hyviä ideoita. Mutta myös pitää kiinni omista hyvistä ideoista. Tällainen on esimerkiksi VAU:n Yhdessä ja erikseen – periaate.

Seminaarin englanninkielinen raportti (Saari Aija), Report ”Suomi meets Norja” – Disability sport, from integration to inclusion 15.-16.3.2011. Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry 21.3.2011 löytyy vammaisurheilu.fi –verkkopalvelusta.